

Prispevki Jožeta Gričarja Sloveniji

ChatGPT

Zgodbe sodelovanja

Prispevek dr. Jožeta Gričarja Sloveniji je mogoče razumeti kot dolgoletno prizadevanje za *znanje, informatizacijo, povezovanje ljudi in ustanov ter vključevanje Slovenije v mednarodni prostor*.

Njegovo delo je pomembno predvsem zato, ker je številne ideje, ki so bile v Sloveniji nove, povezoval z ljudmi, ustanovami, podjetji, univerzami, državnimi organi in mednarodnimi organizacijami.

1. Prispevek k uvedbi e-pošte v Sloveniji

Eden njegovih pomembnih pionirskih prispevkov je bil povezan z *uvedbo elektronske pošte v Sloveniji*.

V času, ko internet in elektronska komunikacija še nista bila samoumevna, je prepoznaval njun pomen za znanost, gospodarstvo, upravo in mednarodno sodelovanje.

S tem je prispeval k prehodu Slovenije iz tradicionalnega načina komuniciranja v digitalno informacijsko družbo.

2. Razvoj informatike in informacijskih sistemov

Gričar je pomembno sodeloval pri razvoju področja **informacijskih sistemov** v Sloveniji.

Med drugim je sodeloval pri začetkih dejavnosti revizije informacijskih sistemov ter pri številnih strokovnih posvetovanjih in konferencah.

Njegovo delo je povezovalo *ekonomijo, organizacijo, informatiko in management* – področja, ki so bila takrat pogosto obravnavana ločeno.

3. Uvajanje e-poslovanja

Posebej pomemben je njegov prispevek k razvoju *e-poslovanja in računalniškega izmenjavanja podatkov (EDI)*.

Razumevanje, da lahko računalniki omogočijo neposredno izmenjavanje poslovnih podatkov med organizacijami, je bilo pomemben korak k današnjemu digitalnemu gospodarstvu.

Gričar je pri tem poudarjal, da tehnologija ni sama sebi namen. Njena prava vrednost je v tem, da omogoča *boljše sodelovanje organizacij*.

4. Blejske e-konference

Od leta 1988 so bile *Blejske e-konference* pomembno mednarodno stičišče strokovnjakov s področja informacijskih sistemov, e-poslovanja in pozneje e-sodelovanja.

Pri njihovem organiziranju je sodelovalo veliko slovenskih in tujih strokovnjakov, podjetij, univerz in predstavnikov javne uprave.

Konference so Sloveniji omogočale, da je spremljala svetovni razvoj in hkrati v mednarodnem prostoru predstavljala lastne izkušnje in pobude.

5. Povezovanje slovenskih univerz, gospodarstva in države

Pomemben del njegovega delovanja je bilo povezovanje različnih okolij.

Na konferencah in drugih dogodkih so sodelovali:

- univerze in raziskovalne ustanove,
- podjetja,
- državni organi,
- strokovne organizacije,
- tuji strokovnjaki in institucije.

Takšen način dela je spodbujal kulturo, v kateri *znanje ni ostajalo znotraj posamezne institucije*, ampak se je prenašalo med univerzo, gospodarstvom in javnim sektorjem.

6. Čezmejno e-sodelovanje

Gričar je med prvimi v Sloveniji sistematično razvijal idejo *čezmejne e-sodelovanja*.

Posebej je poudarjal možnosti povezovanja Slovenije s sosednjimi državami z uporabo interneta in informacijskih tehnologij.

Pri tem je sodeloval pri številnih mednarodnih delavnicah in projektih, tudi z Evropsko komisijo in Ministrstvom za znanost in tehnologijo Republike Slovenije. Njegova vizija je bila, da lahko digitalne tehnologije zmanjšujejo tradicionalne meje med državami, ustanovami in strokami.

7. Živi laboratoriji in inovativna e-regija

Pomemben del njegovega dela so bili *živi laboratoriji (Living Labs)* in koncept inovativne čezmejne e-regije.

Med letoma 2004 in 2008 je vodil programske odbore petih delavnic o živih laboratorijih v inovativni čezmejni e-regiji.

S tem je Slovenijo vključil v evropske razprave o novih oblikah inoviranja, sodelovanja in uporabe informacijskih tehnologij.

8. Mednarodno povezovanje Slovenije

Gričar je Slovenijo povezoval s strokovnjaki in ustanovami v Evropi, Združenih državah Amerike in drugih delih sveta.

Njegova številna mednarodna potovanja, konference, študijske poti in strokovna sodelovanja niso bila samo osebna strokovna izkušnja. Postala so *kanali za prenos znanja, idej in novih praks v Slovenijo*.

Sam je v knjigi opisal svoj ameriški vzdevek »*the door opener*« – *odpiralec vrat*, kar dobro ponazarja njegovo povezovalno vlogo.

9. Prispevek slovenski samostojnosti

Posebno mesto ima njegovo *podpiranje slovenske samostojnosti*.

Knjiga dokumentira tudi njegov nastop na shodu za podporo slovenski samostojnosti v Denverju v Koloradu 7. decembra 1991.

To kaže, da njegovo delovanje ni bilo omejeno na strokovno področje informatike, ampak je v pomembnem zgodovinskem trenutku sodeloval tudi pri mednarodni podpori Sloveniji.

10. Razvoj sodelovalnega inženirstva

Ena izmed izvirnejših idej njegovega strokovnega dela je koncept *sodelovalnega inženirstva (collaborative engineering)*.

V ospredje je postavil vprašanje, kako s pomočjo tehnologije organizirati sodelovanje ljudi, podjetij, univerz in javnih ustanov.

S tem je povezoval tehnologijo z organizacijo dela in človeškimi odnosi – pristop, ki je danes še posebej pomemben v času digitalnih platform, umetne inteligence in dela na daljavo.

11. Prispevek k slovenski digitalni družbi

Njegovo delo je mogoče razumeti tudi kot del širšega razvoja *slovenske informacijske družbe*.

Od elektronske pošte in informacijskih sistemov, prek EDI in e-poslovanja, do e-uprave, e-izobraževanja, e-zdravja in čezmejnega e-sodelovanja je vztrajno zagovarjal večjo uporabo informacijskih tehnologij za povezovanje ljudi in organizacij.

12. Povezovanje Slovenije s sosedomi in Evropo

Posebej pomembna je njegova ideja, da majhna država, kot je Slovenija, svojo razvojno priložnost išče v *odprtosti in povezovanju*.

Namesto zapiranja v nacionalne meje je spodbujal sodelovanje s sosednjimi državami, evropskimi institucijami, univerzami, podjetji in strokovnimi mrežami. To je bilo pomembno tudi v obdobju vključevanja Slovenije v Evropsko unijo.

13. Vzgoja novih generacij

Kot univerzitetni profesor je svoje znanje prenašal na študente in mlajše strokovnjake.

Njegovo pedagoško delo ni bilo ločeno od raziskovalnega in mednarodnega dela. Študenti so bili vključeni v konference, projekte, študijska potovanja in mednarodne povezave.

S tem je nastajala *nova generacija strokovnjakov, sposobnih delovati v mednarodnem in digitalnem okolju*.

14. Povezovanje znanja in prakse

Posebnost njegovega delovanja je bilo nenehno povezovanje *teorije in prakse*.

Ni se zadovoljil samo z raziskovanjem. Ideje je poskušal preizkusiti v podjetjih, na univerzah, v javni upravi in v mednarodnih projektih.

Prav zato je mogoče njegovo delo razumeti kot prispevek k temu, da so se nove informacijske tehnologije iz akademskega okolja postopoma prenašale v vsakdanje poslovanje in delovanje organizacij.

Sklep

Prispevke Jožeta Gričarja Sloveniji bi lahko strnili v šest ključnih besed:

INFORMATIZACIJA – ZNANJE – E-POSLOVANJE – SODELOVANJE – POVEZOVANJE – ODPRTOST

Njegov poseben prispevek je bil v tem, da je *Slovenijo povezoval s svetom v času, ko je internet šele nastajal*, in da je zgodaj razumel, da prava vrednost informacijske tehnologije ni samo v računalnikih, temveč v možnosti, da ljudje in organizacije bolje sodelujejo.

Zato *Zgodbe sodelovanja* niso samo osebna biografija. So tudi pričevanje o delu generacije slovenskih strokovnjakov, ki je pomagala oblikovati prehod Slovenije v informacijsko in digitalno družbo. Knjiga sama poudarja, da so bili številni dosežki rezultat sodelovanja številnih posameznikov, ustanov in držav.

Jože Gričar je Sloveniji pomagal odpirati vrata v svet – in hkrati odpirati vrata sveta Sloveniji.